

3735

Datum. 03.12. 20 15 god.

Na osnovu člana 14. stav 4. Zakona o zaštiti uzbunjivača (Sl.glasnik RS, br. 128/2014-dalje: Zakona), PRO GALVANO MIKROMETAL DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU, PRERADU, POSREDOVANJE, USLUGE I TRGOVINU NA VELIKO I MALO DOO (u daljem tekstu: poslodavac), Beograd, Marka Nikolića 9, dostavlja zaposlenom, odnosno drugom radno angažovanom licu, dana 01.12.2015. godine:

O B A V E Š T E N J E

o pravima zaposlenih po osnovu Zakona o zaštiti uzbunjivača

Zakon o zaštiti uzbunjivača (u daljem tekstu: Zakon) je stupio na snagu 14.12.2014. godine, a primenjuje se od 05.06.2015. godine.

- 1) "**Uzbunjivanje**" je otkrivanje informacije koja sadrži podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera. Informacija može da sadrži potpis uzbunjivača i podatke o uzbunjivaču. Poslodavac i ovlašćeni organ dužni su da postupaju i po anonimnim obaveštenjima u vezi sa informacijom, u okviru svojih ovlašćenja.
- 2) "**Uzbunjivač**" je fizičko lice koje izvrši uzbunjivanje u vezi sa svojim radnim angažovanjem, postupkom zapošljavanja, korišćenjem usluga državnih i drugih organa, nosilaca javnih ovlašćenja ili javnih službi, poslovnom saradnjom i pravom vlasništva na privrednom društvu;
- 3) **Zabranjeno je sprečavanje uzbunjivanja.** Odredba opšteg akta ili pojedinačnog akta kojom se sprečava uzbunjivanje ništva. Zabranjeno je svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem (štetna radnja) kojim se uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se ta lica stavljaju u nepovoljniji položaj.

Poslodavac koji ima više od 10 zaposlenih dužan je da:

- opštim aktom uredi postupak unutrašnjeg uzbunjivanja;
 - odredi lice za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.
- Poslodavac je dužan da na vidnom mestu, dostupnom svakom radon angažovanom licu, kao i na intrnet stranici poslodavca ako postoje tehničke mogućnosti, istakne opšti akt kojim je urađen postupak unutrašnjeg uzbunjivanja.

Kod poslodavca koji ima 10 ili manje zaposlenih vođenje postupka u vezi sa izuzbunjivanjem obavlja director privrednog subjekta ili lice koje on odredi.

UPRO GALVANO MIKROMETAL DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU, PRERADU, POSREDOVANJE, USLUGE I TRGOVINU NA VELIKO I MALO DOO. lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem je Tatjana Slijepčević, raspoređen na poslovima sekretarice.

4) Vrste uzbunjivanja

Uzbunjivanje može biti unutrašnje, spoljašnje ili uzbunjivanje javnosti.

a) **Unutrašnje uzbunjivanje** je otkrivanje informacije poslodavcu.

Poslodavac je dužan da postupi po informaciji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije, kao i da obavesti uzbunjivača o ishodu postupka i to u roku od 15 dana od dana okončanja postupka.

Poslodavac je dužan da na zahtev uzbunjivača pruži obaveštenja uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku.

Poslodavac, koji ima više od 10 zaposlenih, dužan je da donese opšti akt kojim će urediti postupak unutrašnjeg uzbunjivanja i da odredi lice koje je ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.

Osnov za donošenje opšteg akta i određivanje lica koje je ovlašćeno da prima informacije je novi Pravilnik o načinu unutrašnjeg uzbunjivanja, načinu određivanja ovlašćenog lica kod poslodavca, kao i druga pitanja od značaja za unutrašnje uzbunjivanje kod poslodavca koji ima više od deset zaposlenih, koji je objavljene u "Sl. Glasniku RS", broj 49 od 05.06.2015. godine.

b) Spoljašnje uzbunjivanje je otkrivanje informacije ovlašćenom organu.

Postupak spoljašnjeg uzbunjivanja podrazumeva dostavljanje informacije ovlašćenom organu koja se odnosi na lica rado angažovana u ovlašćenom organu, a ako se uzbunjivanje odnosi na rukovodioca ovlašćenog organa, uzbunjivač će se obratiti rukovodiocu neposredno ovlašćenog organa.

v) Uzbunjivanje javnosti je otkrivanje informacije sredstvima javnog informisanja, putem interneta, na javnim skupovima ili na drugi način kojim se obaveštenje može učiniti dostupnim javnosti. Javnost se može uzbuniti, bez prethodnog obaveštavanja poslodavca ili ovlašćenog organa u slučaju neposredne opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, od nastanka štete velikih razmera, odnosno ako postoji neposredna opasnost od uništenja dokaza. Prilikom uzbunjivanja javnosti uzbunjivač je dužan da poštuje pretpostavku nevinosti okrivljenog, pravo na zaštitu podataka o ličnosti, kao i da ne ugrožava vođenje sudskog postupka.

5) Zaštita uzbunjivača i drugih lica

Uzbunjivač ima pravo na zaštitu, u skladu sa zakonom - ako izvrši uzbunjivanje kod poslodavca, ovlašćenog organa ili javnosti na način propisan zakonom; ako otkrije informaciju u roku od jedne godine od dana saznanja za izvršenu radnju zbog koje vrši uzbunjivanje, a najkasnije u roku od deset godina od dana izvršenja te radnje; ako bi u trenutku uzbunjivanja, na osnovu raspoloživih podataka, u istinitost informacije, poverovalo lice sa prosečnim znanjem i iskustvom kao i uzbunjivač.

Pravo na zaštitu kao uzbunjivač, ima lice koje učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja, ako je lice koje je preduzelo štetnu radnju, pogrešno smatralo da je to lice uzbunjivač, odnosno povezano lice.

Lice koje traži podatke u vezi sa informacijom, ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač, ako učini verovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka.

Poslodavac, odnosno lice koje je ovlašćeno za prijem informacije dužno je da, štiti podatke o ličnosti uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet uzbunjivača, osim ako se uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Svako lice koje sazna podatke o ličnosti uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet uzbunjivača, dužno je da štiti podatke u skladu sa Zakonom.

Lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da prilikom prijema informacije, obavesti uzbunjivača da njegov identitet može biti otkriven nadležnom organu, ako bez otkrivanja identiteta uzbunjivača ne bi bilo moguće postupanje tog organa, kao i da ga obavesti o merama zaštite učesnika u krivičnom postupku.

Ako je u toku postupka neophodno da se otkrije identitet uzbunjivača, lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da o tome, pre otkrivanja identiteta, obavesti uzbunjivača. Ovi podaci ne smeju se saopštiti licu na koje se ukazuje u informaciji, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

6) Zabrana stavljanja uzbunjivača u nepovoljniji položaj

Poslodavac ne sme činjenjem ili nečinjenjem da stavi uzbunjivača u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem, a naročito ako se nepovoljniji položaj odnosi na:

1) zapošljavanje;

- 2) sticanje svojstva pripravnika ili volontera;
- 3) rad van radnog odnosa;
- 4) obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje;
- 5) napredovanje na poslu, ocenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja;
- 6) disciplinske mere i kazne;
- 7) uslove rada;
- 8) prestanak radnog odnosa;
- 9) zaradu i druge naknade iz radnog odnosa;
- 10) učešće u dobiti poslodavca;
- 11) isplatu nagrade i otpremnine;
- 12) raspoređivanje ili premeštaj na drugo radno mesto;
- 13) nepreduzimanje mera radi zaštite zbog uznemiravanja od strane drugih lica;
- 14) upućivanje na obavezne zdravstvene preglede ili upućivanje na preglede radi ocene radne sposobnosti.

Odredbe opšteg akta kojima se uzbunjivaču uskraćuje ili povređuje pravo, odnosno kojima se ova lica stavljaju u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem, ništave su.

7) Pravo na naknadu štete zbog uzbunjivanja

U slučajevima nanošenja štete zbog uzbunjivanja, uzbunjivač ima pravo na naknadu štete, u skladu sa zakonom koji uređuje obligacione odnose.

Poslodavac je dužan da, u okviru svojih ovlašćenja, zaštiti uzbunjivača od štete radnje, kao i da preduzme neophodne mere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posledica štetne radnje.

8) Pravo na sudsku zaštitu

Uzbunjivač prema kome je preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem ima pravo na sudsku zaštitu, koja se ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu, u roku od šest meseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno tri godine od dana kada je štetna radnja preduzeta.

U postupku zaštite u vezi sa uzbunjivanjem ili u posebnim postupcima (član 27. Zakona), moguće je određivanje privremenih mera u svemu saglasno odredbama čl. 32-35. Zakona.

9) Zabrana zloupotrebe uzbunjivanja

Zabranjena je zloupotreba uzbunjivanja. Zloupotrebu uzbunjivanja vrši lice koje:

- a) dostavi informaciju za koju je znalo da nije istinita;
- b) pored zahteva za postupanje u vezi sa informacijom kojom se vrši uzbunjivanje - traži protivpravnu korist.

10) Nadzor

Nadzor nad sprovođenjem Zakona vrši inspekcija rada, odnosno upravna inspekcija, u skladu sa zakonima koji uređuju njihova ovlašćenja.

Kaznene odredbe za prekršaje po ovom Zakonu su utvrđene u čl. 37 i 38. Zakona.

Ovo obaveštenje se dostavlja svim rado angažovanim licima kod Poslodavca.

Svojeručnim potpisom potvrđujem da sam primio ovaj document. Izjavljujem da mi je ovo obaveštenje dostavljeno dana _____. 2015. godine i da sam upoznat sa njegovom sadržinom.

ZAPOSLENI

POSLODAVAC

